

Αεχίο

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ECONOMIST
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ, 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1997

Κυρίες και Κύριοι,

Στο συνέδριο αυτό είχατε την ευκαιρία να συζητήσετε ορισμένα από τα πιο σημαντικά θέματα της ελληνικής οικονομίας.

Στην ομιλία μου θα αναφερθώ σε τρία κεντρικά ζητήματα:

- Πού βρισκόμαστε σήμερα, έξη περίπου μήνες μετά τις εκλογές,
- Πού θέλουμε να πάμε στα επόμενα χρόνια μέχρι τα τέλη του αιώνα.
- Με ποιές προϋποθέσεις μπορούμε να πετύχουμε τους στόχους μας.

Η Ελλάδα σήμερα βρίσκεται σε μια τροχιά συνεχούς ισχυροποίησης και προσέγγισης των όρων εκείνων που θα εξασφαλίσουν, ώστε η συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή εξέλιξη να δημιουργήσει όχι μόνο οικονομικά οφέλη, αλλά και να βελτιώσει τη συνολική της θέση στο ευρωπαϊκό και διεθνές σύστημα.

Η ισχυροποίηση της Ελλάδας σήμερα την έχει αναδείξει σε ένα σοβαρό οικονομικό πόλο στα Βαλκάνια, σε μια εποχή αστάθειας, αβεβαιότητας και δυσκολιών. Η θέση αυτή μας επέτρεψε και μας επιτρέπει να απορροφούμε με τρόπο ομαλό τους πολιτικούς και οικονομικούς κραδασμούς, που σ' όλη αυτή τη δεκαετία αναστατώνουν την ευρύτερη αυτή περιοχή.

Οι οικονομικές μας επιδόσεις έχουν δημιουργήσει νέα συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ελληνική οικονομία ως χώρο επενδυτικής, νομισματικής, θεσμικής και πολιτικής σταθερότητας.

Η ελληνική οικονομία όμως ας μη το ξεχνάμε εξακολουθεί να βρίσκεται σε απόσταση από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όρους οικονομικών επιδόσεων παρ' όλη τη βελτίωση που σημειώθηκε τελευταία.

Το 1996 ήταν η πρώτη χρονιά που ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας μας με 2.6% σηματοδότησε μετά από πολλά χρόνια μια πραγματική σύγκλιση σε σχέση με το όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 1997 η επιτυχία αυτή θα επαναληφθεί. Στη διάρκεια του 1996 δημιουργήθηκαν 52 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Οι επιδόσεις αυτές δείχνουν τις πολλαπλασιαστικές αναπτυξιακές δυνατότητες που δημιουργεί η σταθεροποιητική μακροοικονομική πολιτική.

Το 1996, παρά την εκλογική διαδικασία, πετύχαμε μια περαιτέρω σημαντική βελτίωση τόσο στα δημοσιονομικά, όσο και στον πληθωρισμό. Το δημοσιονομικό έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από το 9,2% στο 7,6%. Ο πληθωρισμός μετρούμενος αρχή - τέλους έτους μειώθηκε στο 7,5%. Εν τω μεταξύ κάναμε ένα ακόμα ικανοποιητικό βήμα προς τα εμπρός. Από τον Δεκέμβριο μέχρι σήμερα ο πληθωρισμός συρρικνώθηκε περαιτέρω στο 6%. Η γενικότερη αυτή βελτίωση επέτρεψε μια αξιοσημείωτη μείωση των επιτοκίων, που έδωσε τη δυνατότητα τόσο στο Δημόσιο, όσο

και στις επιχειρήσεις να καλύψουν με χαμηλότερο κόστος τις ανάγκες τους.

Οι επιδόσεις αυτές επιτεύχθηκαν χωρίς να αυξήσουμε τα βάρη για τα επόμενα χρόνια και τις επόμενες γενεές. Η θετική πορεία των οικονομικών της χώρας είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της αξιοπιστίας της στους διεθνείς οργανισμούς, με δευτερογενείς θετικές επιδράσεις στο κόστος εξωτερικού δανεισμού.

Το 1996 ήταν ένα πολιτικά δύσκολο έτος. Πετύχαμε να ξεπεράσουμε τα προβλήματα, με τις μικρότερες δυνατές επιπτώσεις στην οικονομία μας. Η Κυβέρνησή μας, με αφορμή τις εκλογές του Σεπτεμβρίου, αντιμετώπισε ισχυρότατες πιέσεις για παροχές και υποσχέσεις. Η στάση των κομμάτων της αντιπολίτευσης δημιούργησε ένα κλίμα προσδοκιών και ευδαιμονισμού, το οποίο δεν αντιστοιχούσε ούτε στην κατάσταση της οικονομίας μας ούτε στους στόχους που πρέπει να πετύχουμε. Το κλίμα αυτό εξέθρεψε εντάσεις μεταξύ Κυβέρνησης και ειδικών κοινωνικών ομάδων, με σοβαρές επιπτώσεις για το κοινωνικό σύνολο. Θεωρώ σκόπιμο να θυμίσω, ότι στην προεκλογική διαμάχη η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε μόνο σε όσα ενυπήρχαν ήδη στο κυβερνητικό της προγραμματισμό. Ελπίζω να έχει γίνει κατανοητό σε όλους, ότι η οικονομία μας έχει συγκεκριμένα όρια, τα οποία δεν μπορούν να ξεπεραστούν χωρίς δυσανάλογο κόστος. Η κυβέρνηση μας δεν θα διαβρώσει όσα με θυσίες επιτεύχθηκαν.

Σήμερα, με νηφαλιότητα και απόσταση από τις εντάσεις των τελευταίων μηνών θεωρώ σκόπιμο να τονίσω, για άλλη μια φορά, ότι οι στόχοι που προσπαθούμε να πετύχουμε δεν αφορούν μεμονωμένες κοινωνικές ή επαγγελματικές ομάδες. Αφορούν όλους ανεξαιρέτα. Αδυναμία να προσεγγίσουμε τους στόχους αυτούς θα έχει καταλυτικές συνέπειες για τη χώρα μας.

Σήμερα, παντού, στην Ευρώπη και αλλού, είναι κοινή η αναγνώριση, ότι οι κοινωνίες μας είναι αντιμέτωπες με νέες συνθήκες, που απαιτούν νέες στρατηγικές, νέα αντίληψη των πραγμάτων. Οι κοινωνίες που αδυνατούν να αναπτύξουν τις κατάλληλες στρατηγικές προσαρμογής δεν αποφεύγουν τα προβλήματα. Τα επιδεινώνουν. Γι' αυτό και για μας, βασικός στόχος είναι να ξεπεράσουμε τις δυνάμεις της αδράνειας. Να συνειδητοποιήσει η χώρα την ανάγκη των αλλαγών. Και να βρούμε από κοινού, με τις παραγωγικές δυνάμεις, μέσα από τον κοινωνικό διάλογο, μέσα από διαδικασίες κοινωνικής συναίνεσης, τον κοινό παρονομαστή. Ένα κοινό παρονομαστή όμως, που θα οδηγεί στις έγκαιρες και σωστές αλλαγές.

Σίγουρα ορισμένες αποφάσεις μας δεν θα αρέσουν σε όλους. Δεν προχωράμε όμως, με κριτήριο την ελαχιστοποίηση του πολιτικού κόστους σήμερα. Προχωράμε εκτιμώντας τι θα ήθελε ο πολίτης, εσείς όλοι, να δει στα επόμενα χρόνια ότι θα έχει επιτύχει η Ελλάδα. Προσπαθούμε να προλάβουμε τις εξελίξεις και να δημιουργήσουμε προοπτικές, ευκαιρίες, αντί για αδιέξοδα.

Στόχος της πολιτικής μας είναι, να πετύχουμε τους όρους εκείνους, που θα επιτρέψουν στην κοινωνία μας, στη χώρα μας να λειτουργεί πιο αποτελεσματικά και να διαπραγματεύεται από πιο ισχυρή θέση τα συμφέροντά της στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

Μέσα στα επόμενα χρόνια πρέπει να υλοποιήσουμε ένα εκτεταμένο, δύσκολο και πολυμέτωπο πρόγραμμα.

Πρώτον, πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλίσουμε τις προϋποθέσεις συμμετοχής της Ελλάδας στην τελική φάση της ΟΝΕ. Πολιτικά, είναι αδιανόητο να μείνει η Ελλάδα έξω από την πορεία που θα ακολουθήσουν οι άλλες 14 χώρες μέλη στα επόμενα χρόνια.

Δεύτερον, πρέπει να προωθήσουμε ισχυρές διαρθρωτικές παρεμβάσεις, οι οποίες θα επιταχύνουν την αναπτυξιακή ώθηση της οικονομίας μας και θα διαμορφώσουν τις συνθήκες, ώστε να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις εντεινόμενες πιέσεις τον όλο και πιο οξυμένο ανταγωνισμό στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό σκηνικό.

Τρίτος στόχος μας είναι η συμβολή στη δημιουργία όρων πολιτικής σταθερότητας και ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή μας όρων που θα μας επιτρέπουν έναν ενεργό ρόλο. Στο βαλκανικό περίγυρο τα στοιχεία της οικονομικής αβεβαιότητας και στασιμότητας, της πολιτικής αστάθειας, τα προβλήματα της μετάβασης είναι ακόμα κυρίαρχα και απ' ότι φαίνεται θα απαιτηθεί μακρύ χρονικό διάστημα για να ξεπεραστούν.

Η Ελλάδα πρέπει να οικοδομήσει τις προϋποθέσεις, ώστε να δημιουργήσει ένα ισχυρό δίκτυο ασφάλειας και αποτρεπτικής ικανότητας απέναντι στις συστηματικές προκλήσεις στα ανατολικά σύνορά της και στην Κύπρο. Η δύναμή μας προκύπτει από τη συνολική επίδοσή μας και σίγουρα όχι μόνο από εξοπλισμούς.

Τέταρτος άξονας πολιτικής μας είναι τα θέματα που αφορούν στην κοινωνική συνοχή. Το κοινωνικό μας σύστημα αντιμετωπίζει διευρυνόμενες ανισορροπίες και πρέπει να βρούμε λύσεις υγιείς, ανθεκτικές και κοινωνικά δίκαιες. Η οργάνωση της εργασίας πρέπει να επανεξεταστεί, ώστε να δημιουργούνται θέσεις εργασίας και να συρρικνώνεται η ανεργία.

Η πολιτική που ακολουθούμε, προκύπτει από την απόφασή μας να οδηγήσουμε τη χώρα σε μια πορεία ανάπτυξης με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο για όλους, να μη διολισθήσουμε σε φτώχεια, ανεργία και υποτέλεια, να εξασφαλίσουμε το αδιαμφισβήτητο των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, να δημιουργήσουμε μια κοινωνία με συνοχή, εμπιστοσύνη και προοπτικές.

Η οικονομία μας είναι σήμερα ανοικτή στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Όλο και περισσότερα τμήματά της, που προηγουμένως βρίσκονταν προστατευμένα, θα επηρεάζονται από τις πιέσεις του ανταγωνισμού. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της ανταγωνιστικής αυτής πίεσης είναι το κεντρικό πρόβλημα της μακροοικονομικής και αναπτυξιακής μας πολιτικής. Εδώ επικεντρώνεται η μεγάλη ευθύνη όλων μας, όχι μόνο της κυβέρνησης, αλλά και των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων.

Είχα την ευκαιρία πρόσφατα να αναπτύξω στα συνδικαλιστικά στελέχη της παράταξής μου τον προβληματισμό μου για τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε, την αναγκαία υπευθυνότητα στη συμπεριφορά και την κρίσιμη σημασία να επεξεργαστούμε μέσα από διαδικασίες κοινωνικού διαλόγου τις πιο κατάλληλες λύσεις.

Όμως η επιτυχία είναι συνάρτηση της ενεργούς συμβολής, της υπευθυνότητας και της κοινωνικής και αποτελεσματικής λειτουργίας όχι μόνο των εργαζομένων αλλά και των επιχειρήσεων. Ο ιδιωτικός τομέας αντιπροσωπεύει σήμερα σημαντικότερο τμήμα του παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Επενδυτικές αποφάσεις, παραγωγικός εκσυγχρονισμός, ποιοτική παραγωγή, εξαγωγική επέκταση, ανταγωνιστική ικανότητα αποτελούν πεδία προνομιακής λειτουργίας του επιχειρηματικού στοιχείου.

Η Κυβέρνηση τα χρόνια που πέρασαν στήριξε με πολλούς τρόπους την επιχειρηματική δραστηριότητα. Θεσπίσαμε νέα και ισχυρά κίνητρα για την προώθηση μεγάλων και τεχνολογικά προηγμένων επενδύσεων. Ενισχύσαμε με ειδικά κίνητρα τα επιχειρηματικά σχέδια σημαντικού αριθμού μεσαίων επιχειρήσεων, με στόχο την ανάπτυξή τους και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής τους ικανότητας.

Ενισχύουμε μέσω των προγραμματικών συμφωνιών, την εθνική παραγωγή.

Σχεδιάσαμε το Κ.Π.Σ. έτσι, ώστε σημαντικά έργα υποδομής να βελτιώσουν τη γενικότερη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, παράλληλα με τις ειδικές δράσεις για τη βιομηχανία, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα. Με τη μακροοικονομική πολιτική μας δημιουργήσαμε συνθήκες εμπιστοσύνης για την οικονομία. Αποτέλεσμα της πολιτικής μας ήταν η σημαντικότερη αποκλιμάκωση των ονομαστικών και των πραγματικών επιτοκίων, που μείωσε σημαντικά τόσο το κόστος λειτουργίας, όσο και το κόστος επενδύσεων για τις επιχειρήσεις. Τα κέρδη και η αποδοτικότητα κινήθηκαν αυξητικά, ενώ ο πληθωρισμός αποκλιμακώθηκε και ως εκ τούτου και η αβεβαιότητα σε πρωτόγνωρα για την ιστορία των τελευταίων 20 ετών επίπεδα.

Απόρροια αυτής της πολιτικής ήταν η ανάκαμψη της οικονομίας και ως ένα βαθμό και των επενδύσεων.

Η αναδιάρθρωση, ο εκσυγχρονισμός, η ενίσχυση της παραγωγικότητας δεν αφορούν μόνο το Κράτος, τις δημόσιες επιχειρήσεις ή τους εργαζόμενους. Αφορούν σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό την ιδιωτική επιχείρηση. Το 1996 οι επιχειρηματικές επιδόσεις δεν αντιστοιχούν στις προσδοκίες που θα δικαιολογούσαν οι ευκαιρίες που δημιουργήθηκαν.

Η ελληνική επιχείρηση αντιμετωπίζει δυσχέρειες για να αντισταθεί στον εξωτερικό ανταγωνισμό ακόμα και στην εσωτερική αγορά, στην οποία σταθερά αυξάνει στα τελευταία είκοσι χρόνια η διείσδυση προϊόντων του εξωτερικού. Ιδιαίτερα ο τομέας της

μεταποίησης, χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και την εξειδίκευση σε παραδοσιακούς κλάδους.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα πολλές επιχειρήσεις είναι σε σημαντικό βαθμό ενδογενή, βρίσκονται δηλαδή μέσα στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Είναι:

- Ανεπαρκής οργανωτική υποδομή.
- Τάση ατομιστικής συμπεριφοράς των επιχειρηματιών.
- Αδυναμίες στις μεθόδους διοίκησης.
- Βραδεία και ανεπαρκής εισαγωγή νέας τεχνολογίας.
- Κακή κεφαλαιακή συγκρότηση.
- Προσανατολισμός στην εσωτερική αγορά, σε παραδοσιακούς τομείς δραστηριότητας που χαρακτηρίζονται από χαμηλά επίπεδα τεχνολογίας, ποιότητας και παραγωγικότητας.

Η ενσωμάτωση της ελληνικής οικονομίας στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά επιβάλλει την εξυγίανση των επιχειρήσεων. Οι αδυναμίες μπορεί και πρέπει να ξεπεραστούν με επιτυχία από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Χρειάζεται:

- Βελτίωση στην οργανωτική υποδομή των επιχειρήσεων.
- Πρόοδος στον τομέα της τεχνογνωσίας, της τεχνολογίας και των καινοτομιών.
- Βελτίωση της κεφαλαιακής τους σύνθεσης.
- Επιδίωξη μεγαλύτερου μεγέθους μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών.

- Δικτυώσεις μικρομεσαίων κυρίως επιχειρήσεων μέσω οριζόντιων και κάθετων διασυνδέσεων στο σύστημα παραγωγής και διανομής για την επίτευξη οικονομιών μοναδιαίου κόστους.
- Στροφή στο διαφοροποιημένο και επώνυμο προϊόν.
- Περισσότερες νεωτεριστικές ιδέες για την εφαρμογή νέων παραγωγικών διαδικασιών και την προώθηση νέων προϊόντων που θα είναι ποιοτικά καλύτερα και φθηνότερα.
- Διείσδυση και κατάκτηση νέων αγορών.
- Διεθνείς συνεργασίες.

Στις κατευθύνσεις αυτές τα βήματα που γίνονται είναι ακόμη μικρά.

Η αγορά, ιδιαίτερα η διεθνοποιημένη αγορά, έχει τους κανόνες της. Τιμωρεί όσους εφησυχάζουν στα κέρδη τους σήμερα, χωρίς να αναδιοργανώνονται, να επενδύουν, να προσαρμόζονται και να αναπτύσσονται, και εξοστρακίζει όσους αδυνατούν να προετοιμαστούν για το αύριο. Σε λίγα χρόνια, η οικονομία μας θα αισθανθεί ακόμα πιο δυνατή την ανάσα του ξένου ανταγωνισμού. Η ισχυροποίηση των ανατολικών ευρωπαϊκών και βαλκανικών χωρών, η περαιτέρω απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου σε κάθε σχεδόν τομέα παραγωγής, η αλματώδης εξέλιξη πολλών αναπτυσσόμενων χωρών, η συρρίκνωση των παρεμβατικών δυνατοτήτων του Κράτους, οι πιέσεις για φορολογική εναρμόνιση θα επιφέρουν ριζικές αλλαγές στο τοπίο των αγορών, που ήδη αρχίζουν να γίνονται ορατές.

Σ' ένα τέτοιο περιβάλλον, οι κινήσεις σήμερα προσδιορίζουν τους κερδισμένους και τους χαμένους του αύριο.

Η ελληνική επιχείρηση διστάζει να απαλλαγεί από τις νοοτροπίες του παρελθόντος. Πολλοί επιχειρηματίες δεν φαίνεται να έχουν συνειδητοποιήσει ότι η Ελλάδα είναι ενσωματωμένη στο διεθνές οικονομικό σύστημα και για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις οφείλουν να είναι διεθνώς ανταγωνιστικές, να έχουν στρατηγική σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να βασίζονται στην ποιότητα, στο επώνυμο προϊόν, στην νέα τεχνολογία, στην αποτελεσματική οργάνωση. Η συστηματική διστακτικότητα και αναβλητικότητα, η στρατηγική ελαχιστοποίησης των αβεβαιοτήτων, δεν ταιριάζουν στις σημερινές συνθήκες. Από τον επιχειρηματία περιμένουμε την καινοτομία, την τολμηρή σύλληψη, το νέο προϊόν, τη νέα μέθοδο, τη νέα αγορά, τη σωστή εκτίμηση και ανάληψη του κινδύνου. Αυτή πρέπει να είναι η ειδική προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο. Αν δεν μπορέσει να υπερβεί τη νοοτροπία του προστατευτισμού, του βραχυπρόθεσμου σχεδιασμού, του ασφαλούς και σίγουρου κέρδους, το αποτέλεσμα θα είναι να χάνουμε ως χώρα έδαφος.

Τις τελευταίες μέρες έγινα και πάλι δέκτης αιτημάτων για κρατικές ενισχύσεις.

Η Κυβέρνηση, όπως προανέφερα, έχει κάνει πολλά για τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η ανάπτυξη της οικονομίας, η απασχόληση και το εισόδημα ευρύτατων στρωμάτων εργαζόμενων εξαρτώνται από την ικανότητα ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στους στόχους που συνδέονται με τα άμεσα ή έμμεσα οφέλη που κατευθύνονται προς αυτές. Οι ενισχύσεις όπως αυτές του αναπτυξιακού νόμου δίνονται για ορισμένο αποτέλεσμα. Τα αποτελέσματα είναι μεν θετικά αλλά όχι σε

αναλογία με τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που προσφέρονται. Οι οικονομικές επιδόσεις εξελίσσονται ικανοποιητικά αλλά σε χαμηλότερο από το εφικτό επίπεδο. Η παραγωγή και η παραγωγικότητα αυξάνουν με πολύ χαμηλούς ρυθμούς. Οι πόροι που διατέθηκαν δεν αξιοποιήθηκαν στο βαθμό που θα έπρεπε για την ανάπτυξη της χώρας. Ο προσωπικός πλουτισμός και όχι η ανάπτυξη της επιχείρησης υπήρξε ένα κυρίαρχο στοιχείο στις αποφάσεις των επιχειρηματιών. Επιδοτήσεις, απαλλαγές, χρηματοδοτήσεις που δεν βρίσκουν τη νομιμοποίησή τους σε επιχειρηματικές επιδόσεις σε όφελος του κοινωνικού συνόλου δεν έχουν λόγο ύπαρξης.

Είναι γνωστό ότι στην περίοδο αυτή και στα επόμενα χρόνια είναι ανάγκη να πραγματοποιήσουμε σημαντικές προσαρμογές στα δημοσιονομικά μας. Είναι επίσης γνωστό, ότι πολλές κατηγορίες εργαζόμενων και επαγγελματιών πιέζονται από το ισχύον φορολογικό σύστημα. Στις σημερινές συνθήκες, το Κράτος δεν έχει τη δημοσιονομική δυνατότητα να υιοθετήσει κίνητρα που θα επιβάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό. Ούτε άλλωστε αυτό θα αποτελούσε λύση. Το πρόβλημα δεν έγκειται στα κίνητρα. Έχουν δοθεί αρκετά κίνητρα. Καιρός πια να υπάρξουν επιχειρηματικές πολιτικές που εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα.

Βασική επιδίωξη όλων μας πρέπει να είναι η βελτίωση της παραγωγικότητας. Είτε με τη μορφή της αποτελεσματικότερης αξιοποίησης των πόρων, είτε με τη μορφή της καλύτερης ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών που παράγουμε, ή νέων

προϊόντων και υπηρεσιών στην κοινωνία. Σ' ένα κόσμο με έντονη την πίεση του ανταγωνισμού, σε μια κοινωνία όπου όλοι αποζητούν καλύτερα προϊόντα, υψηλότερη ποιότητα ζωής, μορφές παραγωγικής λειτουργίας που δεν παρακολουθούν τις ευρύτερες αλλαγές στην κοινωνία είναι καταδικασμένες σε αδιέξοδο. Σε κάθε ιδιωτική επιχείρηση, στο δημόσιο, στις ΔΕΚΟ, ο εξορθολογισμός, η ποιότητα παραγωγής, η επιθετική πολιτική αποτελούν το θεμελιακό στοιχείο της προσαρμογής, της ανάπτυξης, της επιτυχίας.

Η οικονομία μας σήμερα καλείται να επιτελέσει ένα μεγάλο ποιοτικό άλμα και μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, να πετύχει ταυτόχρονα σταθεροποίηση τιμών, μείωση δημοσιονομικών ελλειμμάτων και ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης κάτω από συνθήκες παγκοσμιοποιημένου ανταγωνισμού. Ο παραπάνω συνδυασμός συνεπάγεται πολύ συγκεκριμένες απαιτήσεις στο επίπεδο της επιχειρηματικής δράσης.

Συνεπάγεται:

- Ικανότητα ελέγχου του κόστους παραγωγής στις πιο σημαντικές του διαστάσεις.
- Ικανότητα πολιτικής τιμών, η οποία να εντάσσεται σε μια δυναμική προοπτική εξέλιξης της επιχείρησης και όχι σε μια πρόσκαιρη κερδοφορία.
- Ικανότητα δημιουργίας ή αξιοποίησης καινοτομικών στοιχείων και τεχνολογικών/ερευνητικών δραστηριοτήτων που

εξασφαλίζουν υψηλότερα και σταθερότερα οφέλη για παραγωγούς, εργαζόμενους και την οικονομία συνολικά.

- Ικανότητα εσωτερικών οργανωτικών καινοτομιών και αναδιάρθρωσης. Το ζητούμενο είναι συνεργασίες, μεγαλύτερες επιχειρήσεις, όχι μόνο για να δρέψουν οικονομίες κλίμακας στην παραγωγή αλλά για να μπορούν να επωμίζονται επιχειρησιακούς κινδύνους και να έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερα κεφάλαια που χρειάζονται για το άνοιγμα αγορών και την επιβολή επώνυμων προϊόντων.
- Ικανότητα έγκαιρης διάγνωσης των μηνυμάτων των αγορών, ώστε να αναπτύσσονται σωστές και συμβατές επιχειρησιακές δράσεις και αποφάσεις.
- Ικανότητα αξιοποίησης των συνθηκών που διαμορφώνει η οικονομική πολιτική.

Το 1997 είναι κρίσιμη χρονιά για την πολιτική μας. Η έκταση της βελτίωσης στο πεδίο των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του πληθωρισμού θα προσδιορίσει το μέγεθος της απόστασής μας από το στόχο και την ένταση της προσπάθειας που θα απαιτηθεί τον επόμενο χρόνο.

Όμως, το επίκεντρο της κυβερνητικής στρατηγικής μετατοπίζεται όλο και περισσότερο στην παραγωγική αναδιάρθρωση και την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας.

Σε εθνικό επίπεδο και σε κάθε περιφέρεια υλοποιούμε ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα. Οι επενδύσεις σε υποδομές για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, οι θεσμικές

αλλαγές, αλλάζουν σιγά - σιγά τις δομές της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Δεν είναι μόνο τα μεγάλα έργα, τα Σπάτα, η Εγνατία, οι εθνικοί οδικοί άξονες, τα έργα των τηλεπικοινωνιακών και της ενέργειας. Είναι εξίσου σημαντικό το σωρευτικό αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης λιμανιών, αεροδρομίων, οδικών δικτύων, σε κάθε περιφέρεια και ιδιαίτερα στις ευαίσθητες και απομακρυσμένες περιοχές. Η εθνική στρατηγική στις υποδομές, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες, την ενέργεια, διασφαλίζει ένα μεγάλο μέρος της ανταγωνιστικής δυνατότητας της εθνικής οικονομίας για τις επόμενες δεκαετίες.

Η πολιτική μας αυτή, η πολιτική της σύγκλισης, είναι η μόνη απάντηση στην Ευρώπη των πολλών ταχυτήτων. Πολιτικές που δεν ισχυροποιούν την οικονομία μας, με όσες δικαιολογίες και αν περιβάλλονται, ένα αποτέλεσμα έχουν: να οδηγήσουν τη χώρα στη δεύτερη ή τρίτη ταχύτητα της Ευρώπης, να ακυρώσουν προσδοκίες και θυσίες πολλών ετών των εργαζόμενων και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας.

Μέσα στο χρόνο θα ολοκληρώσουμε τον ανασχεδιασμό του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, προκειμένου οι πόροι να χρησιμοποιηθούν για προγράμματα με εντονότερη αναπτυξιακή ή κοινωνική διάσταση και χρηματοδοτικά ελλείμματα. Θα δώσουμε ιδιαίτερο βάρος στην απορρόφηση που θα συνδέεται με αδιαμφισβήτητα αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων.

Στο πεδίο της επενδυτικής δραστηριότητας, μετά την τριετή παράταση της διάρκειας των φορολογικών κινήτρων προχωρούμε στην αναμόρφωση των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου. Τα κίνητρα που θεσπίσαμε το 1994 πέτυχαν να αναστρέψουν την επενδυτική καχεξία, να προωθήσουν μεγάλα επενδυτικά σχέδια, επενδύσεις σύγχρονης τεχνολογίας. Υποκίνησαν ισχυρές επενδυτικές τάσεις στην Περιφέρεια, ιδιαίτερα στην ακριτική περιοχή της Θράκης. Το σημερινό τοπίο είναι διαφορετικό, και πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες διορθωτικές κινήσεις προς την κατεύθυνση του εξορθολογισμού των κινήτρων, της αντιμετώπισης των αδύναμων σημείων, της ενίσχυσης νέων στόχων, αλλά και της προσαρμογής στις πιέσεις της δημοσιονομικής εξυγίανσης, σε αντιστοιχία με τη γενικότερη πολιτική μας. Το Φθινόπωρο θα έχει ολοκληρωθεί η όλη διαδικασία επεξεργασίας και κοινωνικού διαλόγου, ώστε το νέο καθεστώς να ισχύσει από το 1998.

Καταθέσαμε νομοσχέδιο για την ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε να ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου. Σκοπός μας είναι η απλοποίηση των διαδικασιών, της γραφειοκρατίας και η διευκόλυνση του επενδυτή.

Τον τελευταίο μήνα ξεκίνησε η υλοποίηση του σημαντικού προγράμματος ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ύψους 100 δισ. δρχ. περίπου. Οι ΜΜΕ πρέπει να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους ανοίγονται στους τομείς εμπορίας, πρόσβασης σε νέες αγορές, παραγωγικού εκσυγχρονισμού, συνεργασιών,

κατάρτισης στελεχών τους, δημιουργίας δικτύων, βελτίωσης τεχνογνωσίας και καινοτομικών ικανοτήτων.

Τον Ιούνιο θα ολοκληρωθεί η δεύτερη φάση εισαγωγής μετοχών του ΟΤΕ στο Χρηματιστήριο που θα εξασφαλίσει σημαντικούς πόρους στον ΟΤΕ για την υλοποίηση του επενδυτικού του προγράμματος και θα δώσει μια σοβαρή ώθηση στο πεδίο των τηλεπικοινωνιών. Προωθούμε την ιδιωτικοποίηση μικρών τραπεζών ενώ στις μεγάλες τράπεζες υπό δημόσιο έλεγχο υλοποιείται μια εκτεταμένη αναδιάρθρωση, με σοβαρές εξυγιαντικές επιδράσεις για όλο το τραπεζικό σύστημα. Οι επιχειρήσεις του ΟΑΕ, όπως και θυγατρικές τραπεζών, βρίσκονται σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης, καθώς και η ΔΕΠ.

Το άνοιγμα της αγοράς στον τομέα παραγωγής ηλεκτρισμού σε συνδυασμό με την εισαγωγή του φυσικού αερίου στην οικονομία θα δημιουργήσει σημαντικές τομές στην αγορά της ενέργειας. Οι επιπτώσεις για τον καταναλωτή, το περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα θα είναι μακροχρόνιες και σημαντικές.

Το 1997, όπως και στα επόμενα χρόνια, ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι πολιτικές αποκέντρωσης αποτελούν για μας βασικό όρο για την επιτυχία της πολιτικής μας. Το παλαιό μοντέλο του αναποτελεσματικού, διαβρωμένου, ράθυμου και αδιάφορου απέναντι στον πολίτη Κράτους πρέπει να αποτελέσει παρελθόν. Φιλόδοξοι στόχοι και πολιτικές είναι αδύνατο να προωθηθούν χωρίς μια αποτελεσματική, σύγχρονη δημόσια διοίκηση.

Κυρίες και Κύριοι,

Στις στρατηγικές που πρέπει ν' αναπτύξουμε, ώστε στα τέλη του αιώνα η χώρα μας να έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός, ο καθένας έχει το ρόλο του.

Εμείς η κυβέρνηση να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις ονομαστικής και πραγματικής σύγκλισης, χαμηλής ανεργίας, ανάπτυξης και διαρθρωτικού μετασχηματισμού. Εσείς, οι επιχειρηματίες, πρέπει να λειτουργήσετε δημιουργικά, αναπτυξιακά. Να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες που σας προσφέρονται. Τα χρόνια αυτά είναι προνομιακά. Αργότερα, οι συνθήκες θα είναι δυσκολότερες. Και τα εμπόδια μεγαλύτερα.

Μπορούμε να προσβλέπουμε στο μέλλον με αισιοδοξία. Μια αισιοδοξία όμως, που δεν στηρίζεται σε αυτοματισμούς. Προϋποθέτει κινητοποίηση, δουλειά, ανάληψη κινδύνων, συναινετικές διαδικασίες, συνεργασίες και στρατηγική θεώρηση. Η εμπειρία έδειξε, ότι η ευελιξία και η δύναμη προσαρμογής αποτέλεσαν πάντα ένα από τα σημαντικότερα όπλα επιτυχίας του Έλληνα, όπου και αν βρέθηκε. Στην περίοδο αυτή, η ικανότητα αυτή μαζί με την κοινωνική ευθύνη ας αποτελέσουν και πάλι το μοχλό της αναπτυξιακής μας επιτυχίας.

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ECONOMIST
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ, 9 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1997

Κυρίες και Κύριοι,

Στο συνέδριο αυτό είχατε την ευκαιρία να συζητήσετε ορισμένα από τα πιο σημαντικά θέματα της ελληνικής οικονομίας.

Στην ομιλία μου θα αναφερθώ σε τρία κεντρικά ζητήματα:

- Πού βρισκόμαστε σήμερα, έξη περίπου μήνες μετά τις εκλογές,
- Πού θέλουμε να πάμε στα επόμενα χρόνια μέχρι τα τέλη του αιώνα.
- Με ποιές προϋποθέσεις μπορούμε να πετύχουμε τους στόχους μας.

Η Ελλάδα σήμερα βρίσκεται σε μια τροχιά συνεχούς ισχυροποίησης και προσέγγισης των όρων εκείνων που θα εξασφαλίσουν, ώστε η συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή εξέλιξη να δημιουργήσει όχι μόνο οικονομικά οφέλη, αλλά και να βελτιώσει τη συνολική της θέση στο ευρωπαϊκό και διεθνές σύστημα.

Η ισχυροποίηση της Ελλάδας σήμερα την έχει αναδείξει σε ένα σοβαρό οικονομικό πόλο στα Βαλκάνια, σε μια εποχή αστάθειας, αβεβαιότητας και δυσκολιών. Η θέση αυτή μας επέτρεψε και μας επιτρέπει να απορροφούμε με τρόπο ομαλό τους πολιτικούς και οικονομικούς κραδασμούς, που σ' όλη αυτή τη δεκαετία αναστατώνουν την ευρύτερη αυτή περιοχή.

Οι οικονομικές μας επιδόσεις έχουν δημιουργήσει νέα συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ελληνική οικονομία ως χώρο επενδυτικής, νομισματικής, θεσμικής και πολιτικής σταθερότητας.

Η ελληνική οικονομία όμως αν μη το ξεχνάμε εξακολουθεί να βρίσκεται σε απόσταση από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όρους οικονομικών επιδόσεων παρ' όλη τη βελτίωση που σημειώθηκε τελευταία.

Το 1996 ήταν η πρώτη χρονιά που ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας μας με 2.6% σηματοδότησε μετά από πολλά χρόνια μια πραγματική σύγκλιση σε σχέση με το όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 1997 η επιτυχία αυτή θα επαναληφθεί. Στη διάρκεια του 1996 δημιουργήθηκαν 52 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Οι επιδόσεις αυτές δείχνουν τις πολλαπλασιαστικές αναπτυξιακές δυνατότητες που δημιουργεί η σταθεροποιητική μακροοικονομική πολιτική.

Το 1996, παρά την εκλογική διαδικασία, πετύχαμε μια περαιτέρω σημαντική βελτίωση τόσο στα δημοσιονομικά, όσο και στον πληθωρισμό. Το δημοσιονομικό έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από το 9,2% στο 7,6%. Ο πληθωρισμός μετρούμενος αρχή - τέλους έτους μειώθηκε στο 7,5%. Εν τω μεταξύ κάναμε ένα ακόμα ικανοποιητικό βήμα προς τα εμπρός. Από τον Δεκέμβριο μέχρι σήμερα ο πληθωρισμός συρρικνώθηκε περαιτέρω στο 6%. Η γενικότερη αυτή βελτίωση επέτρεψε μια αξιοσημείωτη μείωση των επιτοκίων, που έδωσε τη δυνατότητα τόσο στο Δημόσιο, όσο

και στις επιχειρήσεις να καλύψουν με χαμηλότερο κόστος τις ανάγκες τους.

Οι επιδόσεις αυτές επιτεύχθηκαν χωρίς να αυξήσουμε τα βάρη για τα επόμενα χρόνια και τις επόμενες γενεές. Η θετική πορεία των οικονομικών της χώρας είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της αξιοπιστίας της στους διεθνείς οργανισμούς, με δευτερογενείς θετικές επιδράσεις στο κόστος εξωτερικού δανεισμού.

Το 1996 ήταν ένα πολιτικά δύσκολο έτος. Πετύχαμε να ξεπεράσουμε τα προβλήματα, με τις μικρότερες δυνατές επιπτώσεις στην οικονομία μας. Η Κυβέρνησή μας, με αφορμή τις εκλογές του Σεπτεμβρίου, αντιμετώπισε ισχυρότατες πιέσεις για παροχές και υποσχέσεις. Η στάση των κομμάτων της αντιπολίτευσης δημιούργησε ένα κλίμα προσδοκιών και ευδαιμονισμού, το οποίο δεν αντιστοιχούσε ούτε στην κατάσταση της οικονομίας μας ούτε στους στόχους που πρέπει να πετύχουμε. Το κλίμα αυτό εξέθρεψε εντάσεις μεταξύ Κυβέρνησης και ειδικών κοινωνικών ομάδων, με σοβαρές επιπτώσεις για το κοινωνικό σύνολο. Θεωρώ σκόπιμο να θυμίσω, ότι στην προεκλογική διαμάχη η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε μόνο σε όσα ενυπήρχαν ήδη στο κυβερνητικό της προγραμματισμό. Ελπίζω να έχει γίνει κατανοητό σε όλους, ότι η οικονομία μας έχει συγκεκριμένα όρια, τα οποία δεν μπορούν να ξεπεραστούν χωρίς δυσανάλογο κόστος. Η κυβέρνηση μας δεν θα διαβρώσει όσα με θυσίες επιτεύχθηκαν.

Σήμερα, με νηφαλιότητα και απόσταση από τις εντάσεις των τελευταίων μηνών θεωρώ σκόπιμο να τονίσω, για άλλη μια φορά, ότι οι στόχοι που προσπαθούμε να πετύχουμε δεν αφορούν μεμονωμένες κοινωνικές ή επαγγελματικές ομάδες. Αφορούν όλους ανεξαίρετα. Αδυναμία να προσεγγίσουμε τους στόχους αυτούς θα έχει καταλυτικές συνέπειες για τη χώρα μας.

Σήμερα, παντού, στην Ευρώπη και αλλού, είναι κοινή η αναγνώριση, ότι οι κοινωνίες μας είναι αντιμέτωπες με νέες συνθήκες, που απαιτούν νέες στρατηγικές, νέα αντίληψη των πραγμάτων. Οι κοινωνίες που αδυνατούν να αναπτύξουν τις κατάλληλες στρατηγικές προσαρμογής δεν αποφεύγουν τα προβλήματα. Τα επιδεινώνουν. Γι' αυτό και για μας, βασικός στόχος είναι να ξεπεράσουμε τις δυνάμεις της αδράνειας. Να συνειδητοποιήσει η χώρα την ανάγκη των αλλαγών. Και να βρούμε από κοινού, με τις παραγωγικές δυνάμεις, μέσα από τον κοινωνικό διάλογο, μέσα από διαδικασίες κοινωνικής συναίνεσης, τον κοινό παρονομαστή. Ένα κοινό παρονομαστή όμως, που θα οδηγεί στις έγκαιρες και σωστές αλλαγές.

Σίγουρα ορισμένες αποφάσεις μας δεν θα αρέσουν σε όλους. Δεν προχωράμε όμως, με κριτήριο την ελαχιστοποίηση του πολιτικού κόστους σήμερα. Προχωράμε εκτιμώντας τι θα ήθελε ο πολίτης, εσείς όλοι, να δει στα επόμενα χρόνια ότι θα έχει επιτύχει η Ελλάδα. Προσπαθούμε να προλάβουμε τις εξελίξεις και να δημιουργήσουμε προοπτικές, ευκαιρίες, αντί για αδιέξοδα.

Στόχος της πολιτικής μας είναι, να πετύχουμε τους όρους εκείνους, που θα επιτρέψουν στην κοινωνία μας, στη χώρα μας να λειτουργεί πιο αποτελεσματικά και να διαπραγματεύεται από πιο ισχυρή θέση τα συμφέροντά της στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.

Μέσα στα επόμενα χρόνια πρέπει να υλοποιήσουμε ένα εκτεταμένο, δύσκολο και πολυμέτωπο πρόγραμμα.

Πρώτον, πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλίσουμε τις προϋποθέσεις συμμετοχής της Ελλάδας στην τελική φάση της ΟΝΕ. Πολιτικά, είναι αδιανόητο να μείνει η Ελλάδα έξω από την πορεία που θα ακολουθήσουν οι άλλες 14 χώρες μέλη στα επόμενα χρόνια.

Δεύτερον, πρέπει να προωθήσουμε ισχυρές διαρθρωτικές παρεμβάσεις, οι οποίες θα επιταχύνουν την αναπτυξιακή ώθηση της οικονομίας μας και θα διαμορφώσουν τις συνθήκες, ώστε να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις εντεινόμενες πιέσεις τον όλο και πιο οξυμένο ανταγωνισμό στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό σκηνικό.

Τρίτος στόχος μας είναι η συμβολή στη δημιουργία όρων πολιτικής σταθερότητας και ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή μας όρων που θα μας επιτρέπουν έναν ενεργό ρόλο. Στο βαλκανικό περίγυρο τα στοιχεία της οικονομικής αβεβαιότητας και στασιμότητας, της πολιτικής αστάθειας, τα προβλήματα της μετάβασης είναι ακόμα κυρίαρχα και απ' ό,τι φαίνεται θα απαιτηθεί μακρύ χρονικό διάστημα για να ξεπεραστούν.

Η Ελλάδα πρέπει να οικοδομήσει τις προϋποθέσεις, ώστε να δημιουργήσει ένα ισχυρό δίκτυο ασφάλειας και αποτρεπτικής ικανότητας απέναντι στις συστηματικές προκλήσεις στα ανατολικά σύνορά της και στην Κύπρο. Η δύναμή μας προκύπτει από τη συνολική επίδοσή μας και σίγουρα όχι μόνο από εξοπλισμούς.

Τέταρτος άξονας πολιτικής μας είναι τα θέματα που αφορούν στην κοινωνική συνοχή. Το κοινωνικό μας σύστημα αντιμετωπίζει διευρυνόμενες ανισορροπίες και πρέπει να βρούμε λύσεις υγιείς, ανθεκτικές και κοινωνικά δίκαιες. Η οργάνωση της εργασίας πρέπει να επανεξεταστεί, ώστε να δημιουργούνται θέσεις εργασίας και να συρρικνώνεται η ανεργία.

Η πολιτική που ακολουθούμε, προκύπτει από την απόφασή μας να οδηγήσουμε τη χώρα σε μια πορεία ανάπτυξης με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο για όλους, να μη διολισθήσουμε σε φτώχεια, ανεργία και υποτέλεια, να εξασφαλίσουμε το αδιαμφισβήτητο των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, να δημιουργήσουμε μια κοινωνία με συνοχή, εμπιστοσύνη και προοπτικές.

Η οικονομία μας είναι σήμερα ανοικτή στον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Όλο και περισσότερα τμήματά της, που προηγουμένως βρίσκονταν προστατευμένα, θα επηρεάζονται από τις πιέσεις του ανταγωνισμού. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της ανταγωνιστικής αυτής πίεσης είναι το κεντρικό πρόβλημα της μακροοικονομικής και αναπτυξιακής μας πολιτικής. Εδώ επικεντρώνεται η μεγάλη ευθύνη όλων μας, όχι μόνο της κυβέρνησης, αλλά και των εργαζόμενων και των επιχειρήσεων.

Είχα την ευκαιρία πρόσφατα να αναπτύξω στα συνδικαλιστικά στελέχη της παράταξής μου τον προβληματισμό μου για τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε, την αναγκαία υπευθυνότητα στη συμπεριφορά και την κρίσιμη σημασία να επεξεργαστούμε μέσα από διαδικασίες κοινωνικού διαλόγου τις πιο κατάλληλες λύσεις.

Όμως η επιτυχία είναι συνάρτηση της ενεργούς συμβολής, της υπευθυνότητας και της κοινωνικής και αποτελεσματικής λειτουργίας όχι μόνο των εργαζομένων αλλά και των επιχειρήσεων. Ο ιδιωτικός τομέας αντιπροσωπεύει σήμερα σημαντικότατο τμήμα του παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Επενδυτικές αποφάσεις, παραγωγικός εκσυγχρονισμός, ποιοτική παραγωγή, εξαγωγική επέκταση, ανταγωνιστική ικανότητα αποτελούν πεδία προνομιακής λειτουργίας του επιχειρηματικού στοιχείου.

Η Κυβέρνηση τα χρόνια που πέρασαν στήριξε με πολλούς τρόπους την επιχειρηματική δραστηριότητα. Θεσπίσαμε νέα και ισχυρά κίνητρα για την προώθηση μεγάλων και τεχνολογικά προηγμένων επενδύσεων. Ενισχύσαμε με ειδικά κίνητρα τα επιχειρηματικά σχέδια σημαντικού αριθμού μεσαίων επιχειρήσεων, με στόχο την ανάπτυξή τους και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικής τους ικανότητας.

Ενισχύουμε μέσω των προγραμματικών συμφωνιών, την εθνική παραγωγή.

Σχεδιάσαμε το Κ.Π.Σ. έτσι, ώστε σημαντικά έργα υποδομής να βελτιώσουν τη γενικότερη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, παράλληλα με τις ειδικές δράσεις για τη βιομηχανία, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τον τουρισμό και τον αγροτικό τομέα. Με τη μακροοικονομική πολιτική μας δημιουργήσαμε συνθήκες εμπιστοσύνης για την οικονομία. Αποτέλεσμα της πολιτικής μας ήταν η σημαντικότερη αποκλιμάκωση των ονομαστικών και των πραγματικών επιτοκίων, που μείωσε σημαντικά τόσο το κόστος λειτουργίας, όσο και το κόστος επενδύσεων για τις επιχειρήσεις. Τα κέρδη και η αποδοτικότητα κινήθηκαν αυξητικά, ενώ ο πληθωρισμός αποκλιμακώθηκε και ως εκ τούτου και η αβεβαιότητα σε πρωτόγνωρα για την ιστορία των τελευταίων 20 ετών επίπεδα.

Απόρροια αυτής της πολιτικής ήταν η ανάκαμψη της οικονομίας και ως ένα βαθμό και των επενδύσεων.

Η αναδιάρθρωση, ο εκσυγχρονισμός, η ενίσχυση της παραγωγικότητας δεν αφορούν μόνο το Κράτος, τις δημόσιες επιχειρήσεις ή τους εργαζόμενους. Αφορούν σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό την ιδιωτική επιχείρηση. Το 1996 οι επιχειρηματικές επιδόσεις δεν αντιστοιχούν στις προσδοκίες που θα δικαιολογούσαν οι ευκαιρίες που δημιουργήθηκαν.

Η ελληνική επιχείρηση αντιμετωπίζει δυσχέρειες για να αντισταθεί στον εξωτερικό ανταγωνισμό ακόμα και στην εσωτερική αγορά, στην οποία σταθερά αυξάνει στα τελευταία είκοσι χρόνια η διείσδυση προϊόντων του εξωτερικού. Ιδιαίτερα ο τομέας της

μεταποίησης, χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία πολύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και την εξειδίκευση σε παραδοσιακούς κλάδους.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα πολλές επιχειρήσεις είναι σε σημαντικό βαθμό ενδογενή, βρίσκονται δηλαδή μέσα στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Είναι:

- Ανεπαρκής οργανωτική υποδομή.
- Τάση ατομιστικής συμπεριφοράς των επιχειρηματιών.
- Αδυναμίες στις μεθόδους διοίκησης.
- Βραδεία και ανεπαρκής εισαγωγή νέας τεχνολογίας.
- Κακή κεφαλαιακή συγκρότηση.
- Προσανατολισμός στην εσωτερική αγορά, σε παραδοσιακούς τομείς δραστηριότητας που χαρακτηρίζονται από χαμηλά επίπεδα τεχνολογίας, ποιότητας και παραγωγικότητας.

Η ενσωμάτωση της ελληνικής οικονομίας στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά επιβάλλει την εξυγίανση των επιχειρήσεων. Οι αδυναμίες μπορεί και πρέπει να ξεπεραστούν με επιτυχία από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Χρειάζεται:

- Βελτίωση στην οργανωτική υποδομή των επιχειρήσεων.
- Πρόοδος στον τομέα της τεχνογνωσίας, της τεχνολογίας και των καινοτομιών.
- Βελτίωση της κεφαλαιακής τους σύνθεσης.
- Επιδίωξη μεγαλύτερου μεγέθους μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών.

- Δικτυώσεις μικρομεσαίων κυρίως επιχειρήσεων μέσω οριζόντιων και κάθετων διασυνδέσεων στο σύστημα παραγωγής και διανομής για την επίτευξη οικονομιών μοναδιαίου κόστους.
- Στροφή στο διαφοροποιημένο και επώνυμο προϊόν.
- Περισσότερες νεωτεριστικές ιδέες για την εφαρμογή νέων παραγωγικών διαδικασιών και την προώθηση νέων προϊόντων που θα είναι ποιοτικά καλύτερα και φθηνότερα.
- Διείσδυση και κατάκτηση νέων αγορών.
- Διεθνείς συνεργασίες.

Στις κατευθύνσεις αυτές τα βήματα που γίνονται είναι ακόμη μικρά.

Η αγορά, ιδιαίτερα η διεθνοποιημένη αγορά, έχει τους κανόνες της. Τιμωρεί όσους εφησυχάζουν στα κέρδη τους σήμερα, χωρίς να αναδιοργανώνονται, να επενδύουν, να προσαρμόζονται και να αναπτύσσονται, και εξοστρακίζει όσους αδυνατούν να προετοιμαστούν για το αύριο. Σε λίγα χρόνια, η οικονομία μας θα αισθανθεί ακόμα πιο δυνατή την ανάσα του ξένου ανταγωνισμού. Η ισχυροποίηση των ανατολικών ευρωπαϊκών και βαλκανικών χωρών, η περαιτέρω απελευθέρωση του παγκόσμιου εμπορίου σε κάθε σχεδόν τομέα παραγωγής, η αλματώδης εξέλιξη πολλών αναπτυσσόμενων χωρών, η συρρίκνωση των παρεμβατικών δυνατοτήτων του Κράτους, οι πιέσεις για φορολογική εναρμόνιση θα επιφέρουν ριζικές αλλαγές στο τοπίο των αγορών, που ήδη αρχίζουν να γίνονται ορατές.

Σ' ένα τέτοιο περιβάλλον, οι κινήσεις σήμερα προσδιορίζουν τους κερδισμένους και τους χαμένους του αύριο.

Η ελληνική επιχείρηση διστάζει να απαλλαγεί από τις νοοτροπίες του παρελθόντος. Πολλοί επιχειρηματίες δεν φαίνεται να έχουν συνειδητοποιήσει ότι η Ελλάδα είναι ενσωματωμένη στο διεθνές οικονομικό σύστημα και για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις οφείλουν να είναι διεθνώς ανταγωνιστικές, να έχουν στρατηγική σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να βασίζονται στην ποιότητα, στο επώνυμο προϊόν, στην νέα τεχνολογία, στην αποτελεσματική οργάνωση. Η συστηματική διστακτικότητα και αναβλητικότητα, η στρατηγική ελαχιστοποίησης των αβεβαιοτήτων, δεν ταιριάζουν στις σημερινές συνθήκες. Από τον επιχειρηματία περιμένουμε την καινοτομία, την τολμηρή σύλληψη, το νέο προϊόν, τη νέα μέθοδο, τη νέα αγορά, τη σωστή εκτίμηση και ανάληψη του κινδύνου. Αυτή πρέπει να είναι η ειδική προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο. Αν δεν μπορέσει να υπερβεί τη νοοτροπία του προστατευτισμού, του βραχυπρόθεσμου σχεδιασμού, του ασφαλούς και σίγουρου κέρδους, το αποτέλεσμα θα είναι να χάνουμε ως χώρα έδαφος.

Τις τελευταίες μέρες έγινα και πάλι δέκτης αιτημάτων για κρατικές ενισχύσεις.

Η Κυβέρνηση, όπως προανέφερα, έχει κάνει πολλά για τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η ανάπτυξη της οικονομίας, η απασχόληση και το εισόδημα ευρύτατων στρωμάτων εργαζόμενων εξαρτώνται από την ικανότητα ανταπόκρισης των επιχειρήσεων στους στόχους που συνδέονται με τα άμεσα ή έμμεσα οφέλη που κατευθύνονται προς αυτές. Οι ενισχύσεις όπως αυτές του αναπτυξιακού νόμου δίνονται για ορισμένο αποτέλεσμα. Τα αποτελέσματα είναι μεν θετικά αλλά όχι σε

αναλογία με τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που προσφέρονται. Οι οικονομικές επιδόσεις εξελίσσονται ικανοποιητικά αλλά σε χαμηλότερο από το εφικτό επίπεδο. Η παραγωγή και η παραγωγικότητα αυξάνουν με πολύ χαμηλούς ρυθμούς. Οι πόροι που διατέθηκαν δεν αξιοποιήθηκαν στο βαθμό που θα έπρεπε για την ανάπτυξη της χώρας. Ο προσωπικός πλουτισμός και όχι η ανάπτυξη της επιχείρησης υπήρξε ένα κυρίαρχο στοιχείο στις αποφάσεις των επιχειρηματιών. Επιδοτήσεις, απαλλαγές, χρηματοδοτήσεις που δεν βρίσκουν τη νομιμοποίησή τους σε επιχειρηματικές επιδόσεις σε όφελος του κοινωνικού συνόλου δεν έχουν λόγο ύπαρξης.

Είναι γνωστό ότι στην περίοδο αυτή και στα επόμενα χρόνια είναι ανάγκη να πραγματοποιήσουμε σημαντικές προσαρμογές στα δημοσιονομικά μας. Είναι επίσης γνωστό, ότι πολλές κατηγορίες εργαζόμενων και επαγγελματιών πιέζονται από το ισχύον φορολογικό σύστημα. Στις σημερινές συνθήκες, το Κράτος δεν έχει τη δημοσιονομική δυνατότητα να υιοθετήσει κίνητρα που θα επιβάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό. Ούτε άλλωστε αυτό θα αποτελούσε λύση. Το πρόβλημα δεν έγκειται στα κίνητρα. Έχουν δοθεί αρκετά κίνητρα. Καιρός πια να υπάρξουν επιχειρηματικές πολιτικές που εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα.

Βασική επιδίωξη όλων μας πρέπει να είναι η βελτίωση της παραγωγικότητας. Είτε με τη μορφή της αποτελεσματικότερης αξιοποίησης των πόρων, είτε με τη μορφή της καλύτερης ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών που παράγουμε, ή νέων

Η οικονομία μας σήμερα καλείται να επιτελέσει ένα μεγάλο ποιοτικό άλμα και μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, να πετύχει ταυτόχρονα σταθεροποίηση τιμών, μείωση δημοσιονομικών ελλειμμάτων και ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης κάτω από συνθήκες παγκοσμιοποιημένου ανταγωνισμού. Ο παραπάνω συνδυασμός συνεπάγεται πολύ συγκεκριμένες απαιτήσεις στο επίπεδο της επιχειρηματικής δράσης.

- Ικανότητα ελέγχου του κόστους παραγωγής στις πιο σημαντικές του διαστάσεις.
- Ικανότητα πολιτικής τιμών, η οποία να εντάσσεται σε μια δυναμική προοπτική εξέλιξης της επιχείρησης και όχι σε μια πρόσκαιρη κερδοφορία. *Ασκήσεις τιμών προϋδύτων που αφορούν αω των ευρεταρρευσκ θεωρητικού θεσης η της συμφορίας*
- Ικανότητα δημιουργίας ή αξιοποίησης καινοτομικών στοιχείων και τεχνολογικών/ερευνητικών δραστηριοτήτων που

σου αωορρεβου
 της θυμορριου αωοερεβου
 ΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
 ΤΩΝ ΤΟΥ
 ριφορεβ
 σου ούρεβου
 θε ρεβου της ουρα.
 ουρρεβου της ουρα.
 ουρρεβου και ουρρεβου της
 ουρρεβου.

εξασφαλίζουν υψηλότερα και σταθερότερα οφέλη για παραγωγούς, εργαζόμενους και την οικονομία συνολικά.

- Ικανότητα εσωτερικών οργανωτικών καινοτομιών και αναδιάρθρωσης. Το ζητούμενο είναι συνεργασίες, μεγαλύτερες επιχειρήσεις, όχι μόνο για να δρέψουν οικονομίες κλίμακας στην παραγωγή αλλά για να μπορούν να επωμίζονται επιχειρησιακούς κινδύνους και να έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερα κεφάλαια που χρειάζονται για το άνοιγμα αγορών και την επιβολή επώνυμων προϊόντων.
- Ικανότητα έγκαιρης διάγνωσης των μηνυμάτων των αγορών, ώστε να αναπτύσσονται σωστές και συμβατές επιχειρησιακές δράσεις και αποφάσεις.
- Ικανότητα αξιοποίησης των συνθηκών που διαμορφώνει η οικονομική πολιτική.

Το 1997 είναι κρίσιμη χρονιά για την πολιτική μας. Η έκταση της βελτίωσης στο πεδίο των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του πληθωρισμού θα προσδιορίσει το μέγεθος της απόστασής μας από το στόχο και την ένταση της προσπάθειας που θα απαιτηθεί τον επόμενο χρόνο.

Όμως, το επίκεντρο της κυβερνητικής στρατηγικής μετατοπίζεται όλο και περισσότερο στην παραγωγική αναδιάρθρωση και την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας.

Σε εθνικό επίπεδο και σε κάθε περιφέρεια υλοποιούμε ένα πενταετές αναπτυξιακό πρόγραμμα. Οι επενδύσεις σε υποδομές για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, οι θεσμικές

αλλαγές, αλλάζουν σιγά - σιγά τις δομές της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Δεν είναι μόνο τα μεγάλα έργα, τα Σπάτα, η Εγνατία, οι εθνικοί οδικοί άξονες, τα έργα των τηλεπικοινωνιακών και της ενέργειας. Είναι εξίσου σημαντικό το σωρευτικό αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης λιμανιών, αεροδρομίων, οδικών δικτύων, σε κάθε περιφέρεια και ιδιαίτερα στις ευαίσθητες και απομακρυσμένες περιοχές. Η εθνική στρατηγική στις υποδομές, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες, την ενέργεια, διασφαλίζει ένα μεγάλο μέρος της ανταγωνιστικής δυνατότητας της εθνικής οικονομίας για τις επόμενες δεκαετίες.

Η πολιτική μας αυτή, η πολιτική της σύγκλισης, είναι η μόνη απάντηση στην Ευρώπη των πολλών ταχυτήτων. Πολιτικές που δεν ισχυροποιούν την οικονομία μας, με όσες δικαιολογίες και αν περιβάλλονται, ένα αποτέλεσμα έχουν: να οδηγήσουν τη χώρα στη δεύτερη ή τρίτη ταχύτητα της Ευρώπης, να ακυρώσουν προσδοκίες και θυσίες πολλών ετών των εργαζόμενων και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας.

Μέσα στο χρόνο θα ολοκληρώσουμε τον ανασχεδιασμό του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, προκειμένου οι πόροι να χρησιμοποιηθούν για προγράμματα με εντονότερη αναπτυξιακή ή κοινωνική διάσταση και χρηματοδοτικά ελλείμματα. Θα δώσουμε ιδιαίτερο βάρος στην απορρόφηση που θα συνδέεται με αδιαμφισβήτητα αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων.

Στο πεδίο της επενδυτικής δραστηριότητας, μετά την τριετή παράταση της διάρκειας των φορολογικών κινήτρων προχωρούμε στην αναμόρφωση των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου. Τα κίνητρα που θεσπίσαμε το 1994 πέτυχαν να αναστρέψουν την επενδυτική καχεξία, να προωθήσουν μεγάλα επενδυτικά σχέδια, επενδύσεις σύγχρονης τεχνολογίας. Υποκίνησαν ισχυρές επενδυτικές τάσεις στην Περιφέρεια, ιδιαίτερα στην ακριτική περιοχή της Θράκης. Το σημερινό τοπίο είναι διαφορετικό, και πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες διορθωτικές κινήσεις προς την κατεύθυνση του εξορθολογισμού των κινήτρων, της αντιμετώπισης των αδύναμων σημείων, της ενίσχυσης νέων στόχων, αλλά και της προσαρμογής στις πιέσεις της δημοσιονομικής εξυγίανσης, σε αντιστοιχία με τη γενικότερη πολιτική μας. Το Φθινόπωρο θα έχει ολοκληρωθεί η όλη διαδικασία επεξεργασίας και κοινωνικού διαλόγου, ώστε το νέο καθεστώς να ισχύσει από το 1998.

Καταθέσαμε νομοσχέδιο για την ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε να ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου. Σκοπός μας είναι η απλοποίηση των διαδικασιών, της γραφειοκρατίας και η διευκόλυνση του επενδυτή.

Τον τελευταίο μήνα ξεκίνησε η υλοποίηση του σημαντικού προγράμματος ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ύψους 100 δισ. δρχ. περίπου. Οι ΜΜΕ πρέπει να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους ανοίγονται στους τομείς εμπορίας, πρόσβασης σε νέες αγορές, παραγωγικού εκσυγχρονισμού, συνεργασιών,

κατάρτισης στελεχών τους, δημιουργίας δικτύων, βελτίωσης τεχνογνωσίας και καινοτομικών ικανοτήτων.

Τον Ιούνιο θα ολοκληρωθεί η δεύτερη φάση εισαγωγής μετοχών του ΟΤΕ στο Χρηματιστήριο που θα εξασφαλίσει σημαντικούς πόρους στον ΟΤΕ για την υλοποίηση του επενδυτικού του προγράμματος και θα δώσει μια σοβαρή ώθηση στο πεδίο των τηλεπικοινωνιών. Προωθούμε την ιδιωτικοποίηση μικρών τραπεζών ενώ στις μεγάλες τράπεζες υπό δημόσιο έλεγχο υλοποιείται μια εκτεταμένη αναδιάρθρωση, με σοβαρές εξυγιαντικές επιδράσεις για όλο το τραπεζικό σύστημα. Οι επιχειρήσεις του ΟΑΕ, όπως και θυγατρικές τραπεζών, βρίσκονται σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης, καθώς και η ΔΕΠ.

Το άνοιγμα της αγοράς στον τομέα παραγωγής ηλεκτρισμού σε συνδυασμό με την εισαγωγή του φυσικού αερίου στην οικονομία θα δημιουργήσει σημαντικές τομές στην αγορά της ενέργειας. Οι επιπτώσεις για τον καταναλωτή, το περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα θα είναι μακροχρόνιες και σημαντικές.

Το 1997, όπως και στα επόμενα χρόνια, ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και οι πολιτικές αποκέντρωσης αποτελούν για μας βασικό όρο για την επιτυχία της πολιτικής μας. Το παλαιό μοντέλο του αναποτελεσματικού, διαβρωμένου, ράθυμου και αδιάφορου απέναντι στον πολίτη Κράτους πρέπει να αποτελέσει παρελθόν. Φιλόδοξοι στόχοι και πολιτικές είναι αδύνατο να προωθηθούν χωρίς μια αποτελεσματική, σύγχρονη δημόσια διοίκηση.

Κυρίες και Κύριοι,

Στις στρατηγικές που πρέπει ν' αναπτύξουμε, ώστε στα τέλη του αιώνα η χώρα μας να έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός, ο καθένας έχει το ρόλο του.

Εμείς η κυβέρνηση να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις ονομαστικής και πραγματικής σύγκλισης, χαμηλής ανεργίας, ανάπτυξης και διαρθρωτικού μετασχηματισμού. Εσείς, οι επιχειρηματίες, πρέπει να λειτουργήσετε δημιουργικά, αναπτυξιακά. Να αξιοποιήσετε τις ευκαιρίες που σας προσφέρονται. Τα χρόνια αυτά είναι προνομιακά. Αργότερα, οι συνθήκες θα είναι δυσκολότερες. Και τα εμπόδια μεγαλύτερα.

Μπορούμε να προσβλέπουμε στο μέλλον με αισιοδοξία. Μια αισιοδοξία όμως, που δεν στηρίζεται σε αυτοματισμούς. Προϋποθέτει κινητοποίηση, δουλειά, ανάληψη κινδύνων, συναινετικές διαδικασίες, συνεργασίες και στρατηγική θεώρηση. Η εμπειρία έδειξε, ότι η ευελιξία και η δύναμη προσαρμογής αποτέλεσαν πάντα ένα από τα σημαντικότερα όπλα επιτυχίας του Έλληνα, όπου και αν βρέθηκε. Στην περίοδο αυτή, η ικανότητα αυτή μαζί με την κοινωνική ευθύνη ας αποτελέσουν και πάλι το μοχλό της αναπτυξιακής μας επιτυχίας.